TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL **2**

Vergaderjaar 2026-2027

37 020 VIII **Vaststelling van de begrotingsstaten van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (VIII) voor het jaar 2027**

Nr. 121 **AMENDEMENT VAN HET LID KOSTIĆ** EXPRESSION IS FAULTY ****

Ontvangen 25 november 2026

De ondergetekende stelt het volgende amendement voor:

De departementale begrotingsstaat wordt als volgt gewijzigd:

I

In **artikel 16 Onderzoek en wetenschapsbeleid** worden het verplichtingenbedrag en het uitgavenbedrag **verlaagd** met **€ 5.000** (x € 1.000).

II

In **artikel 16 Onderzoek en wetenschapsbeleid** worden het verplichtingenbedrag en het uitgavenbedrag **verhoogd** met **€ 5.000** (x € 1.000).

Toelichting

De Kamer vraagt al meer dan 10 jaar om snelle afbouw van dierproeven en wil dat Nederland daar wereldwijd koploper in is (o.a. motie 37 020 VIII-75, motie 37 020 VIII-76, motie 32336-158, motie 32336-146, motie 32336-141, motie 32336-137, motie 32336-56, motie 32 336-103, motie 32336-18, motie 32 336 -128, motie 32336-161), maar de resultaten blijven de laatste jaren achter. Het Nationaal Comité advies dierproevenbeleid (NCad) dat de overheid hierover adviseert, waarschuwt dat het aantal dierproeven zelfs gaat stijgen als we niets doen.

Met dit amendement wordt daarom in totaal € 10 miljoen geïnvesteerd in een NWA-onderzoekscall die bijdraagt aan de validatie, toepassing en opschaling van proefdiervrije methodes. Proefdiervrije innovaties zijn essentieel om het leed van dieren te verminderen, maar zeker ook om snellere, nauwkeurigere oplossingen voor de menselijke gezondheid en veiligheid te vinden. Moderne, proefdiervrije methoden sluiten namelijk vaak beter aan op het menselijk lichaam dan dierproeven en kunnen veel betere resultaten opleveren. Nu wordt er veel geld, capaciteit en tijd verspild aan dierproeven die in de meeste gevallen niets opleveren voor mensen. Proefdiervrije innovaties maken veiligheidstesten en medicijnontwikkeling sneller, veiliger en beter afgestemd op het menselijk lichaam.

Zowel de motivatie als de aanpak van dit amendement is gebaseerd op adviezen van het Nationaal Comité advies dierproevenbeleid. In het transitieadvies ‘Van niche naar norm’ uit 2026 benoemt het NCad dat Nederland tot de internationale voorhoede behoort in domeinen zoals organoïden, organ-on-chip, humane meetmodellen, geavanceerde in silico-benaderingen, FAIR-data-infrastructuren, data visiting en toepassingen van kunstmatige intelligentie. Het NCad (p.33) concludeert: “Veelbelovende methoden

blijven vaak steken na wetenschappelijke ontwikkeling. Doorontwikkeling, standaardisatie, validatie, financiering, infrastructuur en eigendomsregelingen zijn echter cruciaal.”

De oplossing ligt in het verbinden van de volledige keten van methodiekontwikkeling tot gebruikers, inclusief onderzoekers bij publieke en private kennisinstellingen, bestaande en nieuwe bedrijven die hun stoffen (waaronder maar niet uitsluitend medicijnen) laten ontwikkelen en testen en toezichthoudende instanties zoals het Europees Medicijnagentschap of het Europees Agentschap voor Chemische Stoffen.

Binnen de Nationale Wetenschapsagenda (NWA) is dit type samenwerking in de kennisketen een eis. Ook is binnen de NWA ervaring opgedaan met het formuleren van onderzoekscalls die moeten bijdragen aan de transitie naar proefdiervrije wetenschap en innovatie. Om de resultaten, effecten en impact van de onderzoekscall te maximaliseren, dient de call complementair te zijn aan andere calls van NWO en aan de activiteiten van het Ombion Centrum voor Proefdiervrije Biomedische Translatie. Deze complementariteit kan bestaan uit het doorontwikkelen van methodes die Ombion momenteel ontwikkelt en/of door aandacht te besteden aan methodes voor onderzoek naar ziektes die in Ombion nog beperkt aan bod komen (voorbeelden zijn infectieziekten en neurologische en neurodegeneratieve aandoeningen), en/of door te richten op veiligheidsbeoordeling van stoffen in het algemeen.

Het amendement ziet toe op een investering van € 5 miljoen in 2027 en € 5 miljoen in 2028. De financiële dekking voor dit amendement bestaat in 2027 uit € 4,5 miljoen generieke middelen van NWO (bekostiging) en € 0,5 miljoen beleidsmatig nog niet bestemde middelen voor onderzoek en wetenschapsbeleid (opdrachten). In 2028 bestaat de dekking uit € 4,0 miljoen generieke middelen van NWO (bekostiging) en € 1,0 miljoen nog niet bestemde middelen voor onderzoek en wetenschapsbeleid (opdrachten).

Kostić